

Vård- och omsorgsförvaltningen

AVSER CORONA OCH COVID 19	AVSER CORONA OCH COVID 19
Dokumenttyp:	Rutin Hantering av skyddsutrustning
Dokumentet gäller för, personalkategori;	All personal inom kommunal samt privat vård och omsorg som utför vård- och omsorgsnära arbete
Fastställt av, befattning och namn:	Medicinskt ansvarig sjuksköterska, Annika Fallqvist
Fastställsedatum:	2020-05-13
Eventuellt diarienummer:	
Dokumentansvarig, befattning och namn:	Covid-samordnare Anna Nordgren
Senast uppdaterat:	2021-12-02
Uppdateras nästa gång:	Vid behov

Rutin för hantering av skyddsutrustning vid Covid-19, version 9

Revidering denna version

Source control höjs till nivå 2, vilket innebär att munskydd används kontinuerligt av all personal i vårdlokaler.

Avsnitt om vårdlokal tillagt.

Förtydligande om vilka som omfattas av användande av source control

Ändring i säker på- och avklädning av skyddsutrustning

Bakgrund

All kommunal vård och omsorg ska bedrivas med god hygienisk standard för att förebygga och förhindra smittspridning bland både brukare och personal.

Basala hygienrutiner är den viktigaste åtgärden för att förebygga smittspridning i vårdarbete. Det ska därför tillämpas i alla vårdsituationer och av all personal oavsett om det finns en känd smitta eller inte.

Vård och omsorg innebär att fysisk distansering inte alltid är möjlig, varför smittspridning mellan personal, besökare och brukare kan förekomma från person utan upplevda symtom av covid-19.

Covid-19 orsakas av ett smittämne i klass 3 som sprids snabbt i en befolkning utan immunitet och kan ha ett allvarligt förlopp. För att förebygga smittspridning kan det krävas särskilda avväganden och åtgärder som inte gäller för alla infektioner som sprids från luftvägar.

Under covid-19 pandemin har förvaltningen beslutat att följa Folkhälsomyndighetens rekommendation och VGR:s rutin för att minska smittspridning av covid-19 från

personal till brukare. Från och med den 30 november 2021 höjs source control till nivå 2, vilket innebär att munskydd används kontinuerligt av all personal i vårdlokaler.

Source control kan användas i olika omfattning. Vilken nivå som tillämpas beror på vaccinationstäckning och det epidemiologiska läget, dvs hur omfattande spridningen av covid-19 är i samhället.

Rutin: [Generella åtgärder för att minska smittspridning inom vård, tandvård och omsorg](#)

Som en extra patientsäkerhetsåtgärd tillämpas source control, för vilket svenskt uttryck saknas. Med source control avses en mekanisk barriär som minskar risken att bärare sprider luftvägssekret till omgivningen. Munskydd IIR är förstahandsval som source control. Visir kan vara ett alternativ när munskydd av någon anledning inte kan användas och ska då täcka hela ansiktet och kinder samt sträcka sig nedanför hakan.

Vid misstänkt eller konstaterad covid-19 ska, enligt Arbetsmiljöverket, andningsskydd och visir användas vid arbete i någon annans hem. Rekommendationen grundar sig på att ventilationen i bostäder kan vara otillräcklig. Arbetsmiljöverket har beslutat att fr.o.m. 31 augusti 2021 skall skyddsförkläde med CE-märkning som uppfyller riskkategori 3 användas vid vårdnära arbete (inom 2 m) hos misstänkt/ konstaterad brukare.

Vid vårdmoment/ besök hos brukare där misstanke om covid-19 eller konstaterad covid-19 ej föreligger ska personal som kommer närmare än två meter från brukarens ansikte använda munskydd IIR och visir alt. godkända skyddsglasögon, för att minimera risk för smitta.

Vid besök hos brukare som har misstänkt, eller konstaterad covid-19, ska andningsskydd FFP2 användas under hela besöket. Andningsskydd FFP2 kompletteras med heltäckande visir då personal inte befinner sig på betryggande avstånd från brukaren. Vid vårdnära arbete (inom 2m) skall skyddsförkläde med CE-märkning som uppfyller riskkategori 3 användas.

Vårdlokal

Till vårdlokal räknas lokaler där diagnostik, vård och omsorg eller behandling av brukare sker, liksom gemensamhetsutrymmen och biutrymmen i anslutning till detta (ex. dagrum, väntrum, personalrum, omklädningsrum, matsal, korridor) Det inkluderar personalutrymmen för vård- och omsorgspersonal i byggnader som inte är vårdbyggnader (tex för hemtjänst och hemsjukvård).

Skyddsutrustning efter erhållen vaccination mot covid-19

Kunskapen är begränsad om vilken effekt vaccination mot covid-19 har mot asymtomatisk infektion, mot att vara smittsam och sprida viruset trots att man är vaccinerad samt hur länge vaccinet har en skyddande effekt. Därför ska personal inom vård och omsorg som är vaccinerade fortsätta följa basala hygienrutiner och använda rekommenderad skyddsutrustning enligt rutin. Fullvaccinerade brukare kan insjukna med symtom och sprida smitta. Personal ska fortsätta följa gällande riktlinjer vid sjukdomssymtom.

Avgränsning

Denna rutin gäller inte för personal som har administrativa arbetsuppgifter.

Förhållningsregler i rutinen gäller inte vid arbete på kontor eller i arbetsmöten. Regler för användande av munskydd och visir vid dessa tillfällen är ett ansvar för respektive chef och HR enligt arbetsmiljölagen.

Syfte

Säkerställa att skyddsutrustning hanteras på ett hygieniskt korrekt sätt. Minska risken för smitta mellan personal och brukare.

Personalkategori

All personal i VoO som arbetar brukarnära och befinner sig i vårdlokaler.

Förhållningssätt

Det kan vara skrämmande för den du stödjer och vårdar om du är klädd i skyddsutrustning. Var noga med att förklara varför du har den på, ta dig tid att lyssna och svara på frågor, var noga med hur du bemöter personen.

Undantag

En dokumenterad riskbedömning av medarbetarnas arbetsmiljö i brukarens hem skall finnas och vara aktuell. Om det identifieras risker i arbetsmiljön ska en risk och konsekvensanalys genomföras och vid behov tillämpa åtgärder för att ta bort eller minimera risken. Riskbedömning och aktuella åtgärder gäller för alla medarbetare som utför arbete i brukarens hem och dokumenteras i handlingsplan. Handlingsplan ska upprättas och dokumenteras i brukarens journal i Magna Cura. Det är enhetschefens ansvar att informera all personal om vilka risker och rutiner som gäller hos brukaren. Om enskilda medarbetare bedöms ha behov av individuella arbetsanpassningar, ska detta utredas i särskild ordning. Orsak till Individuella arbetsanpassningar genomförs enligt gällande rutiner för rehabilitering och åtgärder och den individuella planen dokumenteras vid behov i rehabjournalen i Adato.

Utförande hos brukare där misstanke om covid-19 eller konstaterad covid- 19 ej föreligger

Säker påklädning av skyddsutrustning (sker inne i bostaden)

Försäkra dig om att inga nya symtom förenliga med Covid-19 tillkommit sen senast

1. Munskydd ska vara på
2. Ta på skoskydd / ta av skor (avser besök i ordinärt boende)
3. Tvätta och/eller desinfektera händer och underarmar.
4. Desinfektera händer och underarmar.
5. Ta på visir/ godkända skyddsglasögon (vid vårdnära arbete närmare än två meter)
6. Desinfektera händer och underarmar
7. Ta på plastförkläde - om det behövs enligt regler för basala hygienrutiner.
8. Desinfektera händer och underarmar
9. Ta på handskar - om det behövs enligt regler för basala hygienrutiner.

Säker avklädning av skyddsutrustning (sker inne i bostaden)

1. Ta av handskar, desinfektera händer och underarmar.
2. Ta av plastförkläde
3. Desinfektera händer och underarmar.
4. Ta av visir bakifrån, desinfektera händer och underarmar (visir återanvänds efter desinfektion).
5. Släng använd skyddsutrustning i en avfallspåse.
6. Om skoskydd har använts så släng även dessa i avfallspåse.
7. Desinfektera händer och underarmar
8. Om munskyddet är intakt kan du behålla det på, annars ta av dig det vid utgång.

Visir/ skyddsglasögon

Så här desinfekterar du visir/ skyddsglasögon:

1. Desinfektera händerna med handsprit.
2. Tag på handskar.
3. Desinfektera visiret/ skyddsglasögon med ytdesinfektionsmedel innehållande tensid.
4. Placera visiret/ skyddsglasögon så det kan torka.
5. Tag av handskar.
6. Desinfektera händerna med handsprit.

Visiret återanvänds så länge sikten är klar.

Munskydd IIR

Användning av munskydd kräver noggrannhet och korrekt hantering eftersom det annars kan innebära en ökad risk för smitta för den som använder munskyddet. Ett munskydd hanteras alltid med rena händer.

Munskydd och visir behöver inte bytas mellan brukare och kan användas så länge det inte tas av, förorenas, skadas eller genomfuktats.

Så här sätter du på munskydd:

1. Sprita händer och underarmar.
2. Placera munskyddet över näsa, mun och haka.
3. Kläm åt metallskenan över näsryggen så att munskyddet sitter bra.
4. Fäst banden bakom huvudet eller runt öronen (beroende av modell).
5. Justera munskyddet så att det sluter tätt runt näsan, mun och haka.

Så här tar du av munskydd:

1. Sprita händer och underarmar.
2. Fatta banden bakom huvud eller öron och lossa dem, utan att vidröra munskyddet. Är det knytband, lossa det nedre först, sedan det övre.
3. Lyft munskyddet i banden bort från ansiktet.
4. Lägg munskyddet direkt i avfallspåse utan att vidröra framsidan.
5. Desinfektera händer och underarmar

Tänk på att inte ta i ditt ansikte eller rätta till munskyddet då det innebär en risk att du får smittämne i ansiktet via dina händer. Ett munskydd får aldrig flyttas från munnen och sättas tillbaka.

Ett munskydd får användas i högst 3 timmar, därefter ska det bytas.

Om visir och/ eller munskydd förorenats genom att det vidrörts med orena händer eller att visiret utsatts för stänk, ska visiret desinfekteras och munskyddet kasseras.

Utförande hos brukare som har misstänkt, eller konstaterad covid-19

Instruktion- Påklädning skyddsutrustning Andningsskydd FFP2 tas på utanför rum/ boende

Observera att alla andningsskydd ej är vätskeresistenta och därför ska kompletteras med heltäckande visir, EJ skyddsglasögon.

Skäggstubb och skäggväxt påverkar skyddsfaktorn av ett andningsskydd.

1. Andningsskydd tas på utanför rum/boende
2. Ta på skoskydd / ta av skor (avser besök i ordinärt boende)
3. Tvätta och/eller desinfektera händer och underarmar.
4. Ta på heltäckande visir vid vårdnära arbete = inom 2 meter

5. Ta på skyddsförkläde med CE-märkning kategori 3 vid vårdnära arbete = inom 2 meter
6. Desinfektera händer och underarmar.
7. Ta på handskar - om det behövs enligt regler för basala hygienrutiner.

Instruktion:

Sprita händerna, öppna förpackningen och ta ut andningsskyddet.

Vik ut näsbygeln och platta till den så mycket som möjligt. Forma masken till en kupa.

Ta tag i de båda öronbanden. Placera masken under hakan och över ansiktet.

Forma näsbygeln efter näsan – använd båda händerna. Se till att andningsskyddet sluter tätt runt näsa, kinder och haka.

Tillpassning och täthetskontroll:

- Ta god tid att sätta på dig andningsskyddet. Se till att det går ordentligt under hakan och att bygel över näsan sluter tätt.
- Andas ut kraftigt och kupa båda händerna runt masken och känn efter så att ingen luft läcker ut längs kanterna.
- Om luft läcker ut kring kanterna, justera andningsskyddets näsbygel och/eller band.

Det är mycket viktigt att andningsskyddet sluter tätt mot ansiktet.

OBS! Skyddsfaktorn av ett andningsskydd minskar kraftigt om användaren har skäggstubb eller skägg!

Ett andningsskydd får inte återplaceras efter att det har avlägsnats. Det ska kasseras om det förorenats, skadats eller genomfuktats.

Instruktion påklädning- Förkläde skyddskategori 3

Ett förkläde används i huvudsak av personal för skydd mot smittämnen som kan kontaminera huden på armarna eller arbetskläderna, till exempel vid risk för exposition för större mängder kroppsvätskor.

När förkläde används är det viktigt med god handhygien. Förklädet är engångsmaterial och ska kasseras efter användning. Instruktionen nedan avser skyddsförkläde kategori 3.

1. Tvätta och/eller desinfektera händer och underarmar.
2. Börja med att dra ut förklädet från påsen.
3. Inspektera att det inte finns några revor eller hål i förklädet innan du tar på dig den.
4. Håll om den vikta kanten på förklädet så att resten av den vecklas ut. Håll med en hand på vardera sidan av halsöppningen och snärta till snabbt så att resten av förklädet vecklas ut.
6. Stick in armarna i ärmarna.
7. Ta tag i sidobanden och för dem till baksidan av förklädet och knyt banden baktill i midjan.

Instruktion- Avklädning skyddsutrustning

1. Ta av handskar, desinfektera händer och underarmar.
2. Ta av skyddsförkläde
3. Desinfektera händer och underarmar.
4. Släng använd skyddsutrustning i en avfallspåse.
5. Ta av visir bakifrån, desinfektera händer och underarmar (visir återanvänds efter desinfektion).
6. Om skoskydd har använts så släng även dessa i avfallspåse.
7. Desinfektera händer och underarmar

Andningsskydd FFP2 tas alltid av utanför rum/ boende

Undvik att vidröra framsidan. Använt andningsskydd kasseras omgående.

Skoskydd

Om skoskydd används är det viktigt med god handhygien. Skoskydd är engångsmaterial och ska kasseras efter användning. Säkerställ att det finns en avfallspåse att slänga de använda skoskydden.

1. Ta på skoskydd
2. Sprita händerna
3. Utför omvårdnads- eller serviceinsatser
4. Ta av skoskydd och släng dem i en avfallspåse
5. Desinfektera händerna

Hantering av gemensamma föremål

Om ni har använt tex pennor, nycklar eller telefon hos brukaren ska dessa torkas av med lätt fuktat papper med sprit. Lämna inte över en mobiltelefon till en annan person utan att först rengöra den.